

OBSAH

<i>Předmluva</i>	5
<i>Úvod</i> – Literatura – Metoda práce – Terminologie	7
I. VZNIK ŽELEZÁŘSTVÍ. VÝROBA ŽELEZA PŘÍMOU METODOU 17	
<i>Bronz a železo</i> – Problém priority – Rozšíření železa ve Starém světě – Prvotní obtíže ve výrobě železa	17
<i>Princip výroby železa přímoou metodou</i> – Rozdíl mezi přímoou a nepřímou metodou – Moderní způsoby t. zv. přímé výroby – Hutnění železa u recentních primitivů – Přežití formy přímé výroby v Evropě	31
II. TĚŽBA ŽELEZNÉ RUDY A PŘÍPRAVA OSTATNÍCH SUROVIN PRO NEJSTARŠÍ HUTĚ 47	
<i>Železná ruda a její druhy</i>	47
<i>Výskyt železné rudy v Československu</i> – Nejdůležitější rudní revíry v sousedství našeho státu	50
<i>Dobývání železné rudy</i> – Pravěké a antické hornictví – Keltská povrchová těžba – Stopy dolování železné rudy v Československu	56
<i>Obohacování získané suroviny</i> – Úpravnictví – Problém pražení	62
<i>Palivo starých železářů</i> – Výroba dřevěného uhlí – Nálezy t. zv. uhelných jam – Užívané dřeviny	64
<i>Otázka struskotvorných přísad</i>	67
III. POČÁTKY VÝROBY ŽELEZA V ČECHÁCH A NA MORAVĚ V DOBĚ HALŠTATSKÉ 71	
Význam východního Poalpi – Nejstarší železné předměty z Čech – Železný inventář mladohalštatských kultur v českých zemích – Význam železa ve výrobě doby halštatské – Nálezy hutnických objektů z Čech a Moravy – Nálezy strusky na sídlištech – Kovárna v Býčí Skále a otázka t. zv. „litého“ prstenu – Domácí výroba a import	
IV. LATĚNSKÁ HUTNICKÁ TECHNIKA JAKO ZÁKLAD STŘEDOEVROPSKÉ ŽELEZNÉ CIVILISACE 93	
Rozvoj řemesla a celkový vzestup civilizační úrovně v době laténské – Keltská expanse – Stav úrovně malovýrobních odvětví – Ráz a význam kovářství	
<i>Stopy železářské výroby na vesnických sídlištech</i> – Oblasti výroby – Problém domácího řemesla	98
<i>Laténské hutnické dílny</i> – Hutnické dílny a jejich ráz – Laténská železářská technologie	110
<i>Stopy hutnictví na oppidech</i> – České nálezy – Vztah mezi kovářskou a hutnickou výrobou na oppidech – Problém surovinové základny – Význam oppid v hospodářství	123
<i>Souhrnné poznámky o laténském železářském hutnictví</i>	125
V. ŽELEZÁŘSKÁ VÝROBA V DOBĚ ŘÍMSKÉ 131	
Změny v etnické a hospodářské struktuře – Význam hutnictví a kovářství – Tradice	

železářství doby římské – Výroba železa v t. zv. svobodné Germanii – Antické zprávy o železodrudné těžbě Kotinů	
<i>Stopy železářské výroby na sídlištních doby římské</i>	136
<i>Nálezy železářských pecí – Klasifikace hutnických objektů a jejich typy</i>	141
<i>Stručný závěr – Technologie doby římské a její kořeny</i>	189
VI. POČÁTKY HUTNĚNÍ ŽELEZA U SLOVANŮ	191
Tradice a ráz řemesla u Slovanů východních a západních	
<i>Hutnictví na sídlištních a hradištních – Nálezy železářských objektů a jejich hodnocení – Metalurgické dílny</i>	196
<i>Staroslovanská soustava železářských pecí v Želechovicích u Uničova – Popisy a stavba pecí – Rozbory vzorků – Výroba železa – Možnost výroby oceli – Typ, datování a význam železářny</i>	208
<i>Otázka polotovarů a obchod železnými výrobky – Vnitrozemský obchod – Zprávy o importech</i>	224
<i>Stručný souhrn</i>	227
VII. SLOVANSKÉ ŽELEZÁŘSTVÍ V DOBĚ RANÉHO FEUDALISMU	230
Vznik českého státu a jeho hospodářská base – Specialisace řemesel – Písemné zprávy o kovářích a hutnících	
<i>Stopy českého hutnictví na mladších hradištních</i>	233
<i>Železářství ve vsích a podhradích – 1. Podkrušnohoří – 2. Brdy a jižní Čechy – 3. Pražsko – 4. Střední Pomoraví – 5. Horní Pomoraví a podhůří Jeseníku – 6. Brněnsko a Rosicko – 7. Drahanská plošina a Boskovicko – Technologie raného feudalismu na základě archeologických pramenů – Nedatovatelné nálezy</i>	236
<i>Stručný souhrn</i>	264
VIII. VÝVOJ HUTNICTVÍ V ČECHÁCH A NA MORAVĚ DO 12. VĚKU	268
Souvislé vylíčení výroby – Ráz a technologická úroveň jednotlivých období – Směr vývoje hutnictví od dob raného středověku	
PŘÍLOHY I–IV	281
I. Příklady složení evropských železných rud	281
II. Příklady složení dýmařských strusek z Čech a Moravy	282
III. Složení některých československých železných rud	284
IV. Zkoušky tavitelnosti strusky	285
DIE GRUNDLAGEN DER SLAWISCHEN EISENINDUSTRIE IN DEN BÖHMISCHEN LÄNDERN (ZUSAMMENFASSUNG)	286
PRAMĚNY	309
Novější výzkumy archeologických útavů	309
Nálezové zprávy v archivech útavů a museí	309
Musejní sbírky, jichž exponátů nebo deposit bylo užito	309
Odborné posudky a rozbory	310
Ostatní nepublikované práce	310
Zmínky klasických autorů a ostatní písemné prameny	311
LITERATURA	312
SEZNAM ZKRATEK A PERIODIK	322

MAPY na 3. straně desky

- I. mapa: Povrchové výskyty železné rudy v českých zemích
- II. mapa: Stopy hutnictví železa v době halštatské
- III. mapa: Stopy hutnictví železa v době laténské
- IV. mapa: Stopy hutnictví železa v době římské
- V. mapa: Stopy slovanského hutnictví železa v době hradištní